

Peníze a/nebo život?

Lekce I.

Zdenek Kudrna: Komu dluží Řecko

22. 10. 2015 Skautský institut

Vážení a milí,

přinášíme vám první materiál, který se váže k naší dramaturgické lince ve Skautském institutu s názvem Peníze a/nebo život? Rádi bychom, aby vám tento materiál přinesl něco navíc, tak abyste mohli o tématech dále přemýšlet, dohledat si doplňující informace a využít je třeba i ve skautském programu.

Přejeme příjemné čtení a inspiraci,
za Skautský institut Fíja - Zuzana Fialová

1. Co jsme zažili?

Zdenyho přednáška měla za cíl odpovědět na otázku, komu dluží Řecko, které ještě před nedávnem plnilo hlavní stránky našich novin (jak se to nyní zdá dávno...). Zároveň jsme ale Zdenyho požádali, aby se pokusil na tomto tématu představit také základní principy makroekonomie, kde jsme začali hledat onu hodnotu, k níž se náš cyklus váže...

Hned na úvod jsme se ale dozvěděli, že ekonomové jsou vykutálení, a snaží se maximálně vyhnout tomu, aby určovali, zda má něco hodnotu či nikoliv. Místo toho se tedy raději zaměřují na cenu - v duchu [teorie mezní hodnoty](#).

Neprodleně jsme se ale pustili do tématu Řecka. Jako první bylo třeba vysvětlit si, co vlastně dluh znamená a jak se mohlo stát, že se Řecko tolik zadlužilo. Zdeny nám vysvětlil, jakou roli v tom hrálo, že se Řecko stalo členem eurozóny - stabilní euro a další aspekty tak trochu zakryly skutečnou situaci a mezi věřiteli panovala větší důvěra, že Řecko bude svoje dluhy splácet.

Dále jsme pak blíže nahlédli na to, jak Evropa vzniklou situaci řešila a zdánlivě jsme se spokojili s "happyendem" - solidaritou Evropy v podobě půjčky, a pokorou hýřivého Řecka, které si utahuje všechno možné, aby se z chyby poučilo. Mince má však většinou

alespoň dvě strany, a tak jsme dál diskutovali o tom, že dluh je dohodou mezi dlužníkem a věřitelem, tudíž možná to lynčování dlužníka samotného ještě stojí za úvahu. Zdeny nám vysvětlil, že momentálně chybí pravidla, která by takové problémy na úrovni států řešila a proč je těžké se k nim nějak dopracovat. Tak jako tak se ale hodí i pro nás všechny více se o věci kolem nás zajímat, ne vždycky je všechno takové, jak se na první pohled zdá.

Na záznam celé přednášky se můžete podívat na [YouTube kanále Skautského institutu!](#)

2. Něco navíc:

Odkazy na články k zajímavým pojmům či situacím, na které jsme během přednášky narazili:

[Řecká manipulace se statistikami, a jak jim k tomu pomáhali Goldman Sachs](#)

[Hyperinflace v Zimbabwe](#)

[O argentinských bankrotech](#)

Pokud budete mít někdy šanci, doporučujeme také zajímavý film, který se zabývá také tématem ekonomické krize. Film [Boom Bust Boom](#) člena legendárních Monty Python Terryho Jonese pobaví a zároveň zajímavě poučí. Bohužel, v Čechách těžko k sehnání, stojí ale za to zapátrat.

3. Do oddílu:

Nejenom, že nad tématem, kterému jsme se věnovali, přemýšlíte vy sami, ale dá se i v různých podobách realizovat v programu vašeho oddílu či kmene. Přinášíme vám několik tipů na aktivity.

Dluhová past

Pro koho:	Skauti a skautky
Kdy se hodí:	Na tématické schůzce či výpravě
Délka:	10 - 15 minut hra, 20 minut reflexe
Pomůcky:	lana/švihadla na označení území, životy

Před začátkem hry vyznačíme za sebe území tak, že položíme lana či švihadla 1 - 2 metry od sebe a vytvoříme 5 území za sebou. Území označíme postupně: Dluhová past, Spotřebitelský úvěr, Žádné dluhy a malý majetek, Vlastnictví domu a auta, Milionový majetek. Hráči se mezi nimi budou pohybovat jako mezi úrovněmi.

Hráči si na začátku všichni stoupnou do prostředního území a dostanou každý 3 životy, symbolizující jejich majetek. Cílem je dostat se na Milionový majetek a nepropadnout se do Dluhové pasti. Po zahájení hry si začnou hráči ve dvojicích tzv. stříhat (kámen nůžky papír). Stříhat mohou pouze ti, kdo stojí ve stejném poli. Kdo prohraje, dá vítězi jeden svůj papírek a posune se o pole "níž", vítěz o pole "výš". Kdo už nebude mít papírky s majetkem, může si znovu "půjčit" od vedoucího. Hru necháme běžet, dokud se hráči nerozdělí na ty, kteří jsou na území Milionový majetek a ty v Dluhové pasti. Následně se věnujeme reflexi - příklady otázek:

- Jak jste se cítili při sestupu níže/postupu výše?
- Jak si představujete, že vypadá skutečný život na jednotlivých úrovních?
- Myslíte si, že v realitě je cesta mezi jednotlivými úrovněmi také založena na náhodě?
- Co znamená půjčit si peníze? Od koho si můžete půjčit a za jakých podmínek?
- Na co byste si vy půjčili a proč?

Čerpáno z *Rozumíme financím II. (Křenková a kol., ISBN 978-80-86825-67-0)*

Mediální humbuk

Pro koho:	Roveři a rangers
Kdy se hodí:	Na tématickou schůzku či akci
Délka:	1 - 2+ hodiny
Pomůcky:	Internet, počítače, (projektor)

Cílem aktivity je uvědomit si, jak to, čemu věnujeme pozornost, ovlivňují média a to o čem "se mluví"; a porovnat, co nám zůstalo v hlavě, se skutečností.

Nejprve požádáme účastníky, aby se individuálně zamysleli nad různými aférami, které probíhali médií v posledním cca roce, a sepsali si je. Po chvíli si prezentujeme, co kdo vymyslel. Následně se domluvíme, kterým 2-3 se budeme dále věnovat. Dle počtu se můžeme rozdělit do skupin (každá má své téma), případně zvolit jen jednu aféru.

Poté si na dané téma snažíme vybavit co nejvíce detailů a zaznamenáváme si, jaké dojmy nám zůstaly na dané téma v hlavách, diskutujeme společně. Následně si dojmy ověřujeme pomocí internetu. Na závěr si zreflektujeme, do jaké míry se naše dojmy shodovaly s realitou.

V případě, že se to hodí, můžeme navázat tím, že si pustíme záznam přednášky Zdeňka Kudrny "Komu dluží Řecko?" a následně diskutujeme.

4. A co dál?

Termíny dalších setkání z cyklu *Peníze a/nebo život?*:

2 - Jan Sokol: Nač jsou peníze?

23. 11. 2015 od 18:00 ve Skautském institutu ([událost na Facebooku](#))

3 - Marek Palatinus: Bitcoin - senzace nebo budoucnost?

O bitcoinech, jejich původu, ekonomických a technických souvislostech, i o jejich budoucnosti, s bitcoinovým milionářem.

16. 12. 2015 od 19:00 ve Skautském institutu